

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis S. R. E. Cardinalis Bona Opera Omnia

Tribus Tomis comprehensa

Opuscula Spiritiva - I. Horologium Asceticum. II. Principia Vitae Christianae. III. Manuductio ad Coelum. IV. Via Compendii ad Deum. V. De Sacrificio Missae. VI. De Discretionem Spirituum ... Operum Eminentiss. Cardinalis, Tom. I

Bona, Giovanni

Parisiis, 1677

Cap. VI. De Avaritia. Malitia ejus perstringitur. Collatio pauperis & divitis. Opum fallacia, & vanitas

urn:nbn:de:hbz:466:1-9969

CAP. VI. De Avaritia. Malitia ejus perstringitur. Collatio pauperis & divitis. Opum fallacia & vanitas.

1. **H**Æc est Avaritiæ pessima fraus, quam prænoscere debes, ne decipiaris: occultat se, nec ullum reperies qui se avarum confiteatur. Ille divitias congregat, ut sibi & liberis prospiciat: hic ut pauperum indigentia consulat: alius ut redimat piis operibus peccata sua. Sed congestum atrum nemo istorum erogat; imò nova semper quæruntur, quæ addantur acervo & dum quærendo teritur tempus, elabitur vita, cui opes quærebantur. Ut ægrorum sitim aqua non sedat, quam sitibundus placido amne fluentem videt & agitat manu; nisi os admoveat & gelidos hauriat latices: Ita Avarus nullâ re satiari potest, quia menti ejus, in qua residet Avaritia, thesauri & pecuniæ non possunt illabi. Animam Deo capacem solus Deus implere potest.

2. Congeratur in te, Avare, quicquid omnes locupletes possederunt, ultra Salomonis opulentiam fortuna te provehat: terram marmoribus, auro parietes, gemmis laquearia abscondas. Non tantum habere tibi liceat, sed calcare divitias. Accedant statuæ & picturæ & quicquid ars luxui serviens elaboravit: majora cupere ab his disces. Naturalia desideria finem habent, ex falsa opinione nascentia infinita sunt. Quid refert quantum tibi in arca, quantum in horreis lateat, si non computas acquisita, sed acquirenda? Toto eget mundo, cujus non explet mundus cupiditatem. Atque utinam considerares, quanta secum mala divitiæ afferant, quanta auferant bona: Invenires procul dubio quàm vera sit Apostoli sententia, *Radix omnium malorum est cupiditas*. Inde germinant fraudes, inde confurgunt bella hinc perjuria, hinc proditiones oriuntur. Tolle avaritiam & non est discordia: desinat avaritia & cessat ambitio. Hæc terram latronibus complet, mare pyratis, urbes tumultibus, domos insidiis, forum injustitiâ. Quædam nimirum societas, penè etiam nominis, est vitii & divitiis.

3. Confer, si placet inter se pauperem & divitem: cerne vultum utriusque. Hic plenus sollicitudinum tetricâ facie tristitiam animi prodit: ille serenâ fronte sincerum mentis gaudium ostendit: Hujus inter ærumnas cor exedentes bracteata felicitas est; illius mens mœroris vacua internæ pacis jucunditate perfruitur. Hic quærendi cupiditate anxius, amittendi metu miserrimus, ad omnes fortunæ injurias expositus, quò plus habet plus cupit. Ille in paupertate ditissimus optat quod satis est, nihil timens quia nihil habet quod sibi adhæreat, quod sibi eripi possit. Quàm lætos dies ducit pauper, quàm placidas noctes! Dives autem æger animi morbum suum, quocunque pergit, secum trahit spinis undique circumseptus. Sed lethalis est sopor, qui non sentit aculeos.

4. Audi miser, cujus inexplebilis avaritia est. Omnibus licèt locis recta tua resplendeant: licèt immensos pecuniarum acervos possideas: quamvis ultra mare latifundia tua extendantur: veniet tamen, veniet dies ab æterno statuta, quâ hæc omnia simul cum vita amaro & invito animo deferes. Abibunt, peribunt hæc omnia, propter quæ pereundum tibi erit. Tunc demùm intelliges quàm contemnenda mireris, simillimus pueris, quibus omne ludicrum in pretio est. Illos reperti in littore calculi leves, & aliquid varietatis habentes delectant: tu circa auri glebas, splendorosque lapillos insanis carius ineptus. Non dico ut divitias non habeas, si te Deus divitem fecit, sed ut habeas nulli detractas, sine cujusquam injuria partas, sine sordidis quæstibus, sine sollicitudine & superflua cura. In domum illas, non in animum recipias, paratus his carere cum Deus voluerit. Ille verè locuples est, qui divitiis non eget. Ne expectes, ut fur vel casus eripiant tibi quæ possides, occupa tu eorum vices & aufer tibi ipsi animo circa exteriora indifferenti, quicquid alii auferre possunt. Tuus eris, si hæc tua non erunt.

5. Disce à te removere pompam & cultum victumque tuum non ad exempla compone, sed ut Christiani sua-

dent mores. Potest paupertas se in divitias convertere advocatâ frugalitate. Exiguum natura desiderat, non esurire, non sitire, non algere. Potes habitare sine marmorario fabro, potes vestiri sine commercio Serum. An non sitim extinguet poculum, nisi gemmeum aut crystallinum sit, quo simul bibas & timeas? Gladius non scindit panem, nisi ebur & margaritæ in capulo niteant? Pelvis fictilis non excipiet manuum sordes? Nec lumen lucerna ministrabit, nisi sit aurificis opus? Auro servit, qui se auro ornari putat. Quàm utilius foret veras amare divitias, quæ hominem meliorem faciunt, quas nulla fortunæ iniquitas, nec ipsa mors auferre potest? Quid pauperiem times integrum Regnum ferens in corde? Regnum Dei intra te est. Absit ut aliud bonum quæras. Quære bonum tuum: *Nemo bonus nisi solus Deus.* Hic tibi possessio & regnum sit, in quo sunt omnia bona, omnes thesauri. Cui Deus totum est, huic mundus nihil est.

6. Quicquid nitidum, quicquid magnum in mundo apparet, inane est, fictitium est, nihil est. Quid miraris cum vides hominem auro & purpurâ indutum, & magnâ fervorum catervâ stipatum? Pompa est. Ostenduntur hæc omnia, non possidentur: & dum placent, transeunt. Non capio hujus rei fidem à Lyæo, vel à Porticu, non à cruce Christi, non ab æterna Dei sapientia; sed ab ipso mundo, ab ipsis vanitatum mancipiis. Audi Amanum opibus, potentiâ, honoribus super omnes tunc mortales eximium. Convocat auditores & coacto cætu omnia nihil esse pronunciat. *Nihil, inquit, me habere puto, & causam adjecit: Quamdiu videro Mardocheum sedentem ante fores Regias.* O ludibria! ô cæcitatem! Sæpe legi & audiivi omnia nihil esse collata cum bonis, quæ virtus parit, quæ nutrit æternitas: sed vehementiùs depressa sunt, coram nihil visa sunt nihil. Nihil igitur facis, si nihil spernis. Spernendum est aliquid quod in te sit, quod aliquid sit. Comprimenda cupiditas, ac veluti sub vinculis habenda, ut assuescas colere paupertatem & usu rerum res ipsas metiri. Facilè autem contemnes omnia, si semper cogites te moriturum.